

Sygn. akt: XU-750/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 stycznia 2015r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu
w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Bonczar

Protokolant: Grażyna Mazurkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 08 stycznia 2015r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania **A. N.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 04 września 2014r. znak: (...)

w sprawie **A. N.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o **świadczenie rehabilitacyjne**

1. oddala odwołanie.
2. nie obciąża stron kosztami postępowania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. N. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 04 września 2014 r. w przedmiocie przyznania świadczenia rehabilitacyjnego domagając się zmiany decyzji przez przyznanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego w pełnym wymiarze tj. 100 % jego podstawy.

W uzasadnieniu wskazał, że nie zgadza się z decyzją ZUS, gdyż okoliczności zdarzenia, jakim był wypadek przy pracy, któremu uległ w dniu 20 lutego 2014r. nie dają jakichkolwiek podstaw do postawienia zarzutu, że doszło do niego na skutek rażącego naruszenia przepisów ruchu drogowego spowodowane jego rażącym niedbalstwem w rozumieniu art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. ZUS poza powołaniem się na wyrok Sądu Karnego nie wskazał jakichkolwiek okoliczności w oparciu o które uznał, że doprowadził do wypadku na skutek rażącego niedbalstwa, co czyni trudną polemikę z gołosłownym de facto jego stanowiskiem w tym przedmiocie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu wskazał, że, wnioskodawca wniósł o przyznanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, jednak strona pozwana przeprowadziła postępowanie wyjaśniające. Ustalono, iż wnioskodawca uległ wypadkowi, którego przyczyną było umyślne naruszenie przez niego przepisów dotyczących ruchu drogowego (zgodnie z wyrokiem Sadu Rejonowego w Oławie z dnia 10 września 2014 r., II K 265/14). Dodatkowo wskazał, że zgodnie z protokołem ustalenia

okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy w pkt 5 ustalono, że przyczyną kolizji drogowej było min. niedostosowanie prędkości przez kierującego pojazdem do warunków panujących na drodze.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. N. w dacie zdarzenia był pracownikiem R. Sp. z o.o. na stanowisku kierowcy - ładowacza. W dniu 20 lutego 2014 r. wnioskodawca wspólnie ze współpracownikami wykonywał obowiązki polegające na zbiorze odpadów z rejonu obsługiwanego przez firmę. Ok. godz. 14.50 wnioskodawca kierując samochodem ciężarowym jechał przez miejscowość K. z prędkością ok. 80-83 km/h i przekroczył prędkość administracyjnie obowiązującą na tym obszarze do 50 km/h. Dopuszczalną prędkość kierowanego przez wnioskodawcę samochodu w tym obszarze to 70 km/h. Na skutek nieprawidłowej taktyki jazdy i gwałtownego hamowania utracił panowanie nad kierowanym pojazdem, na łuku drogi zjechał na pobocze, a powróciwszy na jezdnię, na kolejnym łuku drogi doprowadził do utraty stabilności pojazdu na skutek czego pojazd przewrócił się na lewy bok i sunąc po jezdni zatrzymał się w odległości ok. 138 za tablicą miejscowości K..

W wyniku zdarzenia A. N. doznał zwichnięcia barku lewego, stłuczenia kolana prawego i głowy, urazu odcinka szyjnego kręgosłupa. Wyrokiem z dnia 10 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Oławie uznał A. N. za winnego czyni wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 1 k.k. i postępowanie karne warunkowo umorzył na okres próby jednego roku i wymierzył mu świadczenie pieniężne w wysokości 1000 zł. W wyroku SR uznał, że wnioskodawca umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym i nieumyślnie spowodował wypadek.

W protokole powypadkowym z dnia 05 marca 2014 r. stwierdzono, że zdarzenie jest wypadkiem przy pracy zgodnie z definicją wypadku przy pracy art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Wnioskodawca w okresie od 21 lutego 2014 r. do 20 czerwca 2014 r. pobierał zasiłek chorobowy.

W dniu 12 sierpnia 2014 r. wnioskodawca wniósł o przyznanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. W orzeczeniu z dnia 01 września 2014 r. Lekarz Orzecznik ZUS ustalił, że w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 3 miesięcy licząc od daty wyczerpania zasiłku chorobowego.

Decyzją z dnia 04 września 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych O/W. na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa przyznał wnioskodawcy prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 22 sierpnia 2014r. do 19 listopada 2014r. w wysokości 90% podstawy wymiaru. I jednocześnie w związku z art. 21 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych odmówił wnioskodawcy wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego w związku z wypadkiem przy pracy w wysokości 100 % podstawy wymiaru stwierdzając, że zdarzenie z dnia 20 lutego 2014r. 2010 r. jest wypadkiem przy pracy, ale zachodzą okoliczności wyłączające prawo do świadczeń z ustawy wypadkowej, gdyż wyłączną przyczyną wypadku było rażące naruszenie przez wnioskodawcę przepisów dotyczących ruchu drogowego tj. niedostosowanie prędkości do warunków ruchu drogowego.

Dowód: 1) dokumentacja w aktach ZUS,

2) akta Sądu Rejonowego w O. sygn. akt II K 265/14.

Reprezentujący wnioskodawcę pełnomocnik wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu wypadków komunikacyjnych na okoliczność ustalenia jakie uchybienia poczynił wnioskodawca w trakcie zdarzenia i czy były one rażące.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika wnioskodawcy, gdyż w sprawie II K 265/14 został dopuszczony dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu konstrukcji wypadków drogowych. W opinii z dnia 10 marca 2014r. biegły

sądowy szczegółowo opisał przebieg zdarzenia z udziałem wnioskodawcy i wskazał przyczyny wypadku tj. nadmierną prędkość. Sąd Karny uznał, że wnioskodawca umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie było zasadne i jako takie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2002 r., nr 199, poz. 1673 z późn. zm.) za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą: podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych (pkt 1); podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia (pkt 2); w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy (pkt 3).

Zakres pojęcia „w związku z pracą” użytego w definicji wypadku przy pracy obejmuje zatem nie tylko wypadki, które mają miejsce podczas świadczenia pracy, lecz także zdarzenia, które nastąpiły zarówno w związku z wykonywaniem zwykłych czynności pracowniczych lub poleceń przełożonych, jak i w związku z wykonywaniem czynności na rzecz pracodawcy, choćby bez polecenia. Nagłe zdarzenie powodujące uraz lub śmierć pracownika może więc nastąpić w dowolnym czasie i miejscu, pod warunkiem że pozostaje w związku z wykonywaniem czynności pracowniczych przez osobę, która wypadkowi uległa. A zatem dla ustalenia związku zdarzenia z pracą wystarcza stwierdzenie, iż pozostawało ono z pracą w związku czasowym, miejscowym lub funkcjonalnym (por. wyrok SN z dnia 17 lipca 2006 roku, I UK 28/2006).

Zgodnie z treścią przepisu art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199 poz. 1673 ze zm.) świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadków, o których mowa w art. 3, było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Wyrażenie „rażące niedbalstwo” nie zostało zdefiniowane w ustawie o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ponadto prawo pracy nie ma własnego pojęcia winy ani też nie definiuje takich pojęć jak umyślność, lekkomyślność, niedbalstwo. W związku z tym zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego dla wyjaśnienia ich znaczenia należy odwołać się do terminów prawa karnego (wyrok SN z dnia 30 listopada 1999 r., II VKN 221/99 OSNAP 2001/6/2005).

Zgodnie z art. 9 § 1 k.k. czyn zabroniony popełniony jest umyślnie, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi. Paragraf 2 tegoż artykułu stanowi natomiast, iż czyn zabroniony jest popełniony nieumyślnie, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć. Różnica między umyślnością a nieumyślnością wynika z istnienia lub braku zamiaru sprawcy popełnienia czynu zabronionego. W pojęciu winy umyślnej zawarty jest zawsze zamiar popełnienia czynu, a więc element wiadomości sprawcy, a ponadto element jego woli skierowanej na popełnienie tego czynu („chce popełnić”) lub chociażby godzenia się na jego popełnienie – przy jednoczesnym przewidywaniu możliwości jego popełnienia. Istota nieumyślności polega zaś na braku zamiaru popełnienia czynu, lecz mimo to na jego popełnieniu wskutek niezachowania należytej ostrożności wymaganej w danych okolicznościach.

W orzecznictwie sądowym zgodnie przyjmuje się, że rażące niedbalstwo jest zachowaniem graniczącym z umyślnością, a zarazem takim, które daje podstawę do „szczególnie negatywnej oceny postępowania” pracownika (por. wyr. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 grudnia 1993 r. III AUr 411 /93, PS 1994 r. Nr 4 poz. 14 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 lutego 1996 r. III AUr 702/96, OSA 1998 r. Nr 3 poz. 8). Powyższe rozumienie tego pojęcia zapoczątkował Trybunał Ubezpieczeń Społecznych, który w wyroku z dnia 20 września 1973 r. (III TO 84/73, PIZS 1975 Nr 1 s. 74) wyjaśnił, że niedbalstwo pracownika jako przyczyna wypadku przy pracy zwalnia zakład pracy od odpowiedzialności tylko wtedy, jeżeli miało charakter rażący a więc „graniczyło z umyślnością”. Podobny

pogląd w omawianej kwestii wyraził także J. P.. Jego zdaniem rażące niedbalstwo polega na naruszeniu przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy i spowodowaniu tym szkody nieprzewidzianej przez sprawcę w skutek graniczącego z umyślnością „niedołożenia należytej uwagi i staranności” (Przydatność dawnego orzecznictwa w ocenie wypadku jako wypadku przy pracy PiZS 1976 Nr 10 s. 45-47).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 1976 r. (III PRN 19/76 OSNCP 1977 z. 3 poz. 55) wyraził pogląd, że przez działanie z rażącym niedbalstwem należy rozumieć między innymi sytuacje, w których poszkodowany pracownik zdaje sobie sprawę z grożącego mu niebezpieczeństwa, gdyż zwykle ono występuje w danych okolicznościach faktycznych, tak że każdy człowiek o przeciętnej przezorności ocenia je jako ewidentne – a mimo to z naruszeniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy naraża się na to niebezpieczeństwo, ignorując następstwa własnego zachowania.

Sąd Karny w Oławie uznał, że wnioskodawca umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd dał wiarę w całości przedstawionym w sprawie dowodom z dokumentów, jako że żadna ze stron w toku postępowania nie podważyła skutecznie ich autentyczności i wiarygodności. W sytuacji prawomocnego wyroku karnego wydanego przez Sąd Rejonowy w Oławie nie sposób było uznać, że okoliczności kolizji drogowej miały w istocie przebieg, jaki został przedstawiony w tym postępowaniu.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca w dniu 20 lutego 2014 r. uległ wypadkowi przy pracy. O godz. 14.50 w miejscowości K. kierując samochodem ciężarowym przekroczył prędkość administracyjnie obowiązującą na tym obszarze. W wyniku zdarzenia A. N. doznał zwichnięcia barku lewego, stłuczenia kolana prawego i głowy, urazu odcinka szyjnego kręgosłupa. Wnioskodawca w okresie od 21 lutego 2014 r. do 20 czerwca 2014 r. pobierał zasiłek chorobowy.

W dniu 12 sierpnia 2014 r. wnioskodawca wniósł o przyznanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

Zgodnie z art. 18 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby macierzyństwa świadczenie rehabilitacyjne przysługuje ubezpieczonemu, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokuje odzyskanie zdolności do pracy. Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy. W zależności czy świadczenie przysługuje z ubezpieczenia wypadkowego czy też nie, ma różną wysokość. Artykuł 9 ust. 1 ustawy wypadkowej stanowi, że zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia wypadkowego przysługują w wysokości 100 % podstawy wymiaru. Natomiast art. 19 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa świadczenie rehabilitacyjne wynosi 90 % podstawy wymiaru zasiłku chorobowego za okres pierwszych trzech miesięcy, 75 % tej podstawy za pozostały okres, a jeżeli niezdolność do pracy przypada w okresie ciąży - 100 % tej podstawy.

Wnioskodawcy niewątpliwie przysługiwało powyższe świadczenie, bowiem Lekarz Orzecznik ZUS ustalił, że w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 3 miesięcy licząc od daty wyczerpania zasiłku chorobowego. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że do zdarzenia doszło z powodu umyślnego naruszenia bezpieczeństwa w ruchu lądowym tj. przekroczenia dopuszczalnej prędkości. Było to więc umyślne działanie ze strony wnioskodawcy, skutkujące powstaniem szkody. Z tego względu świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego na mocy art. 21 ustawy wypadkowej są wyłączone. Pojęcie umyślności odnosi się do naruszenia przepisów dot. ochrony życia i zdrowia jako wyłącznej przyczyny wypadku. Z akt sprawy karnej wynika, że poza przekroczeniem prędkości nie zaistniały żadne inne przyczyny wypadku z udziałem wnioskodawcy.

W związku z powyższym Sąd uznał, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 04 września 2014 r. odmawiająca wnioskodawcy wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 22 sierpnia 2014 r. do 19 listopada 2014 r. w wysokości 100 % podstawy wymiaru była prawidłowa.

Mając powyższe na uwadze Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

Orzeczenie o kosztach w pkt. II zapadło na podstawie art. 102 kpc.